

VOLKSBELANG

Jaargang 130 - nummer 7 - december 2009 - maandblad

De nieuwe generatie



EDITORIAAL

Op zoek naar
eendracht

/2

BOEKEN

Culturele collaboratie
in Vlaanderen

/10

OPINIE

Het Belgisch gevangenis-
wezen doorgelicht

/12

Alexander De Croo is verkozen tot de nieuwe voorzitter van Open Vld. Hij kreeg in de tweede ronde van de voorzittersverkiezingen 54,95 procent van de stemmen achter zijn naam, exact 2.104 stemmen meer dan zijn tegenkandidaat Marino Keulen, die 45,05 procent van de stemmen haalde.

De Croo staat voor een moeilijke opdracht. De Brakelse jongeling ging tijdens zijn campagne zeer sterk voor de vernieuwing en de breuk met het verleden van de Vlaamse liberalen. En daarmee legde hij de lat voor zichzelf heel hoog. Iedereen kijkt uit hoe hij het zal doen in de komende onderhandelingen voor een nieuwe staats hervorming en of hij echt de breuk kan maken en het boegbeeld wordt van een nieuwe generatie Vlaamse liberalen.

Lees blz. 4 en 5.



Zoeken naar eendracht

Gewezen partijvoorzitter Herman De Croo had het moeilijk toen zijn zoon Alexander tot voorzitter van Open Vld werd verkozen. Hij moet hebben teruggedacht aan die avond in 1995 toen hij als kandidaat-voorzitter Patrick Dewael, Rik Daems en Annemie Neyts in het zand deed bijten. De Croo werd toen, zoals zijn zoon nu, voorzitter in heel moeilijke omstandigheden. De nieuw opgerichte VLD had zowel de Europese als de wetgevende parlementaire verkiezingen van 1994 en 1995 niet gewonnen. Het project van Guy Verhofstadt van verruiming en vernieuwing stond op nul. De Croo als 'oude krokodil' was in de ogen van de vernieuwers geen geschenk, maar een gesel. De vernieuwing zou worden teruggeschroefd en de hele erfenis van Verhofstadt zou op de helling komen te staan.

De Croo deed dat niet, maar de entourage van Verhofstadt heeft hem op geen enkel moment zijn overwinning

“De strijd van Alexander De Croo begint nu pas: hoe krijg ik die hele blauwe krabbenmand op één lijn, hoe masseer ik de zware ontgoocheling van het kamp-Keulen weg?”

gegund. Van meet af aan groeide de oppositie binnen de partij en werd de tegenstand en de uiteindelijke afbraak georganiseerd. Het laatste Nieuws schreef in die dagen onomwonden en niet gehinderd door enige vooringenomenheid: “De VLD is op sterven na dood”. Zijn oproep bij de verkiezing van zijn zoon “opnieuw eendrachtig in de partij te worden”, had dus een vreemde bijmaak.

De strijd van Alexander De Croo begint inderdaad nu pas: hoe krijg ik die hele blauwe krabbenmand op één lijn, hoe masseer ik de zware ontgoo-

cheling van het kamp-Keulen weg? En die moet er wel zijn. Tal van ministers en parlementsleden spraken hun uitdrukkelijke voorkeur uit voor Marino Keulen. En de vraag is maar of zij zich nu bij de overwinning van De Croo zullen neerleggen. De enige raad die we de jonge De Croo dan ook kunnen geven: omring u meteen met loyale medestanders en medewerkers, en probeer iedereen van de grote opdracht: opnieuw verkiezingen winnen, te overtuigen. Hij zal daarbij de nodige autoriteit bij de gevestigde waarden moeten afdwingen. Alle kopstukken zullen hun plaats moeten krijgen, maar ook met de tussengeneratie zal hij een goede band dienen op te bouwen.

In het begin zal de pers lief voor hem zijn, hij zal zalige wittebroodsweken krijgen, maar nadien zal hij genadeloos in de valkuilen van de Wetstraat terecht komen. Hoe gaan Elio Di Rupo, Didier Reynders of Joëlle Milquet straks

reageren als de jongeling uit Brakel aan de onderhandelingstafel voor de staatshervorming aanschuift? Gaat hij vat hebben op zijn ministers van wie er enkelen uitgesproken de kaart van zijn tegenstrever trokken? De Croo belooft in de federale regering constructief mee te werken, maar kan je vanuit de meerderheid wel grondig je eigen partij vernieuwen? Het wordt een moeilijke evenwichtsoefening voor de nieuwe voorzitter.

Vele Open Vld-leden hebben zeer uitgesproken voor de verandering gekozen en De Croo zal het moeten waar-

maken tegenover een generatie die jarenlang niets anders heeft gepredikt dan verruiming, vernieuwing en verandering. Wat houdt zijn verandering en vernieuwing dan eigenlijk wel in? En in wat verschilt zij met de vernieuwing die bij de oprichting van de VLD ontstond? Gaat hij 'back to the roots'? Of maakt hij een sprong terug naar het liberalisme van de PVV? Ook dat zal hij heel grondig moeten omschrijven. Het komende toekomstcongres van 9 mei is daarvoor een grote testcase.

De Croo moet alle krediet krijgen. Meer dan de helft van de leden koos hem tot voorzitter en Open Vld kan niet anders dan zich eendrachtig achter hem te scharen. Er is geen andere weg om het Vlaams liberalisme opnieuw aantrekkelijk te maken. Eerst orde brengen in het eigen huishouden en dan voluit gaan voor de verkiezingsoverwinning. Dat is wat De Croo te doen staat.

VOLKSBELANG

wordt uitgegeven door
de vzw Liberaal Vlaams Verbond,
Stichting Vanderpoorten
Verantwoordelijke uitgever:

Bert Cornelis,
Kard. Mercierlaan 63, 3001 Leuven
Hoofdredactie:

Bert Cornelis Bert@Reflex.tc.be

Vormgeving:

Ildé Cogen ilde.cogen@openvld.be

Secretariaat:

Luc Pareyn - Liberaal Archief

Kramersplein 23 - 9000 Gent

tel. 09/221.75.05 - fax:

09/221.12.15

www.liberaalarchief.be

luc.pareyn@liberaalarchief.be

JongVLD herschrijft het liberalisme

JongVLD congresseerde in Kortrijk en stemde er een eigen beginselverklaring. De vele uren van discussie met tientallen jongeren mondden in een groot liberaal verhaal, dat gebaseerd is op vrijheid, verantwoordelijkheid en vooruitgang. Met haar tekst geeft JongVLD dan ook een eerste aanzet voor de inhoudelijke vernieuwing van de liberale partij en het toekomstcongres in mei.

De eerste paragraaf van de beginselverklaring vat de basisvisie van Jong VLD mooi samen: "Jong VLD is een liberale jongerenbeweging, die vertrouwt in de eigen kracht en ontwikkeling van mensen. De sleutel voor echte verandering en tot een open, welvarende en waardevolle samenleving, een echte samenleving, ligt bij de maximale ontplooiing van elk individu. Jong VLD gelooft in de mens. Mensen zijn creatief, coöperatief en ondernemend, en vinden steeds opnieuw zelf of samen met anderen de beste oplossingen. Daarom ziet Jong VLD de toekomst met optimisme tegemoet. Het is de taak van ons allen om deze vrijheid op te nemen, en de taak van de overheid deze kracht en vindingrijkheid te ondersteunen, maar vooral ook ruimte te geven."

Voorzitter Philippe De Backer verwoordt dit zo: "Nu meer dan ooit is het belangrijk om deze basisprincipes van onze samenleving en welvaart radicaal opnieuw centraal te stellen. Het liberalisme werd de afgelopen maanden op de proef gesteld, maar zal sterker uit de economische crisis naar voor komen."

Minder overheid

Jong VLD vindt het belangrijk om opnieuw de individuele vrijheid centraal te stellen en zich te verzetten tegen conservatisme en privileges, tegen een steeds verder uitdijende overheid en instellingen die de mens ondergeschikt maken aan het belang van de organisatie. Nu



meer dan ooit moeten we echt durven kiezen voor een gemeenschap waar mensen echt zelf keuzes kunnen maken. Toegang tot hoogwaardig onderwijs is onontbeerlijk om het vrije individu maximaal in staat te stellen zichzelf te ontplooiën. De vrije markt vloeit voort uit het humanisme en de keuzevrijheid van elk individu. De vrije markt is dé manier om de uitdagingen van de 21ste eeuw aan te gaan. Aandacht voor ecologie



kan economische kansen bieden, en leiden tot minder afhankelijkheid van grondstofmonopolies. Ecologie en economie kunnen hand in hand gaan. Overheden moeten in de eerste plaats het beschermen van de persoon, de vrijheid en de eigendom van elk individu centraal stellen. De rol van democratie en rechtsstaat is hierbij primordiaal. De overheid moet en mag zich niet bezig houden met die taken die zelf door mensen of groepen vervuld kunnen worden. We kijken met optimisme en realisme de toekomstige uitdagingen tegemoet.

Aanzet tot vernieuwing

Voorzitter Philippe De Backer: "Op basis van deze eigen beginselverklaring zal Jong VLD de komende maanden verder werken. Het breed verhaal dat het liberalisme is, zullen we verder uitdragen, naar de buitenwereld toe, maar ook binnen Open Vld. Hiermee willen wij als liberale jongeren alvast de eerste aanzet voor de inhoudelijke vernieuwing van de liberale partij geven."

Bron: www.jongvld.be waar ook de Beginselverklaring te lezen is.

Alexander De Croo is verkozen tot de nieuwe voorzitter van Open Vld. Hij kreeg in de tweede ronde van de voorzittersverkiezingen 54,95 procent van de stemmen achter zijn naam, exact 2.104 stemmen meer dan zijn tegenkandidaat Marino Keulen, die 45,05 procent van de stemmen haalde. De Croo staat voor een moeilijke opdracht. De Brakelse jongeling ging tijdens zijn campagne zeer sterk voor de vernieuwing en de breuk met het verleden van de Vlaamse liberalen. En daarmee legde hij de lat voor zichzelf heel hoog. Iedereen kijkt uit hoe hij het zal doen in de komende onderhandelingen voor een nieuwe staatshervorming en of hij echt de breuk kan maken en het boegbeeld wordt van een nieuwe generatie Vlaamse liberalen.

Opnieuw een 'De Croo' in de Melsensstraat

Weer historische momenten in de Melsensstraat, in het partijbureau dat 'te koop' staat, maar geen koper vindt. Een voorzitter hebben ze nu alleszins. Het was drummen geblazen op de partijzetel in Brussel. Vanuit alle hoeken van Vlaanderen zakten leden af naar de Melsensstraat om de bekendmaking van het resultaat 'live' mee te maken. Interimvoorzitter Guy Verhofstadt maakte die zaterdagavond omstreeks 17.20 uur de resultaten van de voorzittersverkiezingen

bekend. In totaal brachten 21.290 leden hun stem uit, terwijl dat vorige ronde er 20.290 leden waren. Uiteindelijk kreeg De Croo 11.676 stemmen achter zijn naam. Keulen moest het met 9.572 stemmen doen.

De Croo, de zoon van oud-Kamervoorzitter en oud-partijvoorzitter Herman De Croo, volgt Guy Verhofstadt op, die na de nederlaag van Open Vld bij de Vlaamse verkiezingen in juni 2009 het roer overnam van Bart Somers. Alexander De Croo maakte tot op heden carrière in het bedrijfsleven. Zo was hij projectleider bij de prestigieuze internationale Boston Consulting Group. Drie jaar geleden richtte hij met enkele anderen het technologiebedrijf Darts-ip op. De Croo profileerde zich tijdens de campagne als de man van de vernieuwing met een no-nonsensestijl. Als running mates koos hij voor gewezen Vlaams minister Patricia Ceysens en huidig federaal minister Vincent Van Quickenborne. Bij de eerste ronde van de voorzittersverkiezingen moest Gwendolyn Rutten afhaken. Ze eindigde toen derde met 28 procent van de stemmen.

"Wat een partij zijn wij. Wat hebben we de voorbije weken gevoeld van dynamiek, van energie en van beweging. Met die beweging, met die energie en met die dynamiek gaan we samen verkiezingen winnen." Met die woorden sloot Alexander De Croo zijn verkiezingspeech af. Daarin benadrukte hij

vooral de samenwerking binnen de partij en met de basis. "Zes maanden geleden, na de Vlaamse en Europese verkiezingen, stonden wij hier teneergeslagen. Zes maanden later is er een gans andere sfeer, staan we opnieuw rechttop, zijn we opnieuw fier op onszelf, fier op de interne basisdemocratie die we opnieuw hebben getoond als Open Vld", vatte de nieuwe voorzitter van de Vlaamse liberalen zijn maiden-speech aan, nadat hij nog even had stilgestaan bij het overlijden van oud-Kamerlid Pierre Lano eerder deze week.

Durf

De Croo stelde dat geen enkele andere partij zoals Open Vld heeft gedurfd, op een moment dat ze in de touwen lag, haar leden te vragen welke inhoud, stijl en leiding ze binnen hun partij willen. "Wij zijn de progressieve partij in Vlaanderen", luidde het, terwijl vader Herman De Croo zichtbaar geëmotioneerd toekeek vanop de eerste rij. Woorden van dank waren er voor Guy Verhofstadt, "die de weg heeft opengelegd voor de wederopstanding van onze partij, voor zijn echtgenote, voor running mates Vincent Van Quickenborne en Patricia Ceysens, maar ook voor tegenstanders Marino Keulen en Gwendolyn Rutten. "Het is een mooie strijd geweest, altijd inhoudelijk en zeer sportief", aldus De Croo. "Vorige week was er een strijd tussen drie teams. Vanaf nu is er maar een team, en dat ene team is Open Vld."





De nieuwe liberale voorman blikte vooruit naar de politieke agenda van de komende weken. Die zal worden gedomineerd door het dossier Brussel-Halle-Vilvoorde, de aanpassing van de begroting na de kritiek van de Europese Commissie en de aanpak van de economische crisis, stelde hij. "Maar wij moeten durven verder denken. Er komt in mei 2010 een Toekomstcongres. Dat wordt de basis van alles", aldus De Croo. Daar moet wat hem betreft een nieuw hoofdstuk van het liberalisme worden geschreven. Tot dan wil hij in het hoofdkwartier aan de Melsensstraat "opnieuw honderden leden in discussie zien gaan", maar ook in de afdelingen en de provincies. "Ik ben vanaf vandaag 100 procent jullie voorzitter en volledig beschikbaar",

sprak De Croo nog. "Verwacht van mij echter geen mirakels. We hangen in de touwen. Er is enorm veel werk aan de winkel. Iedereen zal keihard moeten werken. Ik beloof dat ik er voor 100 procent tegenaan zal gaan". Daarbij benadrukte de nieuwe voorzitter dat dit samen zal moeten gebeuren: "samen met de leden, samen met de mandatarissen, samen met de fractieleiders en de ministers, maar boven alles samen met de basis".

Felicities

Jong Vld was de eerste om Alexander De Croo met zijn verkiezing tot voorzitter te feliciteren. "Deze open verkiezingsstrijd heeft getoond welke kracht de liberale partij uit haar interne democratie kan putten. Jong VLD is er-

van overtuigd dat het liberalisme weer de leidende ideologie kan worden.

"Ik ben twee keer blij: eerst voor de partij en dan voor Alexander", zei oud-Kamervoorzitter Herman De Croo, die zowat vijftien jaar geleden zelf de sleutels van de Melsensstraat in ontvangst mocht nemen en nu zijn zoon Alexander in zijn voetsporen ziet treden. Hij riep de partij op eendrachtig te zijn. Verliezend kandidaat-voorzitter Marino Keulen gaf toe dat hij teleurgesteld was met de einduitslag. Hij riep niettemin de duizenden leden die op hem hebben gestemd op zich nu achter de nieuwe voorzitter te scharen.

B.C.

Tucht in het Europees Parlement

Het stooft er op de banken van de liberaal-democratische ALDE-partij. Fractie leider Guy Verhofstadt schoot uit zijn sloffen tegen de Ierse leden van zijn partij. Fianna Fáil, de Ierse regeringspartij van Brian Cowen, had zich nog maar in juni aangesloten bij de ALDE.

Dissidentie bij een cruciale stemming, met name bij de resolutie tegen het mediamachtsmisbruik van Berlusconi in Italië, leidde op 21 oktober tot een staking van stemmen – waardoor de resolutie onverwacht werd gekelderd. Verhofstadt was ziedend en kapittelde nog in het halfroond een verbauwde Liam Aylward en de nochtans moeilijk van zijn stuk te brengen Pat The Cope Gallagher. De volle laag kreeg Brian Crowley, die zich niet snel uit de voeten kon maken

want gekluisterd in een rolstoel. Achter gesloten deuren werden 's avonds de puntjes op de i gezet, en alles was weer peis en vree. De zenuwachtigheid van Verhofstadt hing natuurlijk samen met de bocht die hij de maand ervoor had moeten maken over de hernieuwing van het mandaat van commissievoorzitter Barroso. De meerderheid van zijn 84 leden, steunde hem niet in de afwijzing van Barroso, en dat zat de fractieleider erg hoog.

Nu was het wel erg vreemd dat er een spontane alliantie ontstond tussen de conservatief-christelijke Europese Volkspartij en rechtse verkozenen. De uitleg was navenant: voor de EVP was de resolutie tegen Berlusconi een binnenlandse afrekening; er was een ruimere behandeling nodig over de hele Unie (want ook in, pakweg, Bulgarije of Letland doen zich vreemde zaken voor inzake de inperking van informatievrijheid). Dat het toch moeilijk slikken was voor de meer sociaal-christelijke leden, zoals die van België en Nederland, bleek ook uit het stemgedrag: de Vlamingen en enkele CDA-ers onthielden zich, Anne Delvaux van CdH stemde tegen Berlusconi. Want in de koelissen is men steeds minder gediend met de strapatsen van de Italiaanse premier, die weinig heil ziet in een duidelijk onderscheid tussen mijn en dijn, tussen zijn eigen zakenbelang en het bestieren van het algemeen nut.

Onoirbaar

"Niemand ontkent dat er onoirbare dingen gebeuren onder Berlusconi", gaf

Ivo Belet toe. Het enige Duitstalige lid van ons land in het EP, Mathieu Grosch, zei onbeschroomd: "Onhandelbaar, die Italianen". Het steeds rechtser discours van Berlusconi's partij, Il Popolo della Libertà, zit de echte christendemocraten bijzonder hoog. Maar de rangen moesten gesloten, want sinds Wilfried Martens met forse Duitse en Spaanse steun de EVP voorzit, werd er alles aan gedaan om vooral toch de grootste te worden én te blijven. Dat de Britse conservatieven een eigen fractie hebben opgericht heeft een zucht van verlichting uitgelokt binnen de EVP. Maar er dienen zoveel mogelijk partijen aan boord te blijven – en dat is aardig gelukt in juni. Ideologie speelt daarbij nog weinig rol, deelname aan de macht des te meer. Een Europees commissaris noteerde droog na het falen van de liberale resolutie tegen Berlusconi: "Tja, Verhofstadt stoot hier op echte democratie. Kadaverdiscipline is niet besteed aan de meeste MEPs".

Soepelheid

De soepelheid van Verhofstadt om dan toch maar de richting uit te gaan waartoe zijn achterban hem dreef, was een noodzaak. Hij riskeerde anders helemaal in de knoei te geraken bij de verdeling van mandaten en commissiezetels. En daar heeft de ALDE zich kunnen herpakken. Ze greep wel naast het presidentschap, het voorzitterschap van het EP, en de nieuwe Europese minister van Buitenlandse Zaken. Maar in de commissie komen wel acht liberale vertegenwoordigers (tegenover maar 6 voor de veel grotere, socialistische fractie). Het hadden er zelfs negen kunnen zijn, had Basescu de presidentsverkiezing in Roemenië verloren. Belangrijker is het gewicht van de mandaten. Handel voor Karel De Gucht, Siim Kallas op vervoer,



Olli Rehn die een knappe weg aflegde op uitbreiding wordt nu bevoegd voor economische en monetaire zaken, onderwijs en cultuur voor de Cyprische Vassiliou, Potocnik op milieubeleid, en Neelie Kroes verhuist naar IT – er tekent zich een nadrukkelijk vrijemarktbeleid af met de klemtoon op innovatie en sociaal gecontroleerd initiatief (vooral bij de banken).

Op 15 december legde Verhofstadt het strategisch programma 2009-2014 voor. Nu het Parlement op dezelfde hoogte staat als de nationale regeringen, na de goedkeuring van het Verdrag van Lissabon, kan de invloed op wat de commissie aan initiatieven ontwikkelt veel groter worden. De ALDE zet in op vijf prioriteiten: economisch herstel met duurzame grondvesten; invoering

van eigen Europese inkomsten; klimaat en milieubeheer; hernieuwde aandacht voor de grondrechten van iedereen; en een gemeenschappelijk buitenlands beleid van de Unie.

Ik heb het meteen afgetoetst bij Verhofstadt: "Wat doe je met Griekenland dat budgettair helemaal scheef spoort binnen de eurozone? Uit de eurozone kieperen?" Hij grijnsde. "Nee. Maar ik herken het Griekse patroon. Toen ik zelf in 1985 begrotingsminister werd, keek Griekenland tegen een tekort aan van 12,7 procent. Vandaag is dat krek hetzelfde. De buitenlandse schuld is boven de 130 % uitgelopen. Dat wijst erop dat er niks grondigs veranderd is in Griekenland. Europa moet strikt toekijken op fundamentele beleidsopties zodat de eisen van de Unie – maximum 3 % tekort, ingetoomde inflatie, groei – ook gerealiseerd worden. Zelf moet Europa ook meewerken. We hebben dringend een Europese obligatiemarkt nodig. Die verdeelt het gewicht van de schulden door ze samen te brengen. Dan moeten we niet voortdurend achter de Amerikanen aanhollen".

Coherente aanpak

Of dat zal lukken, weet ik niet. Maar er ligt nu toch al één programma voor dat op coherente manier de Europese koers wil meebepalen. En dat kan de rol van het parlement (en dus van de democratische controle) alleen maar verhogen. Dat zal op termijn ook Berlusconi onderwinden. Moet het gerecht hem niet meer vervolgen. Of breekt hij zijn tanden niet stuk op een Mariabeeld dat hem "door een gestoorde" in het gezicht werd geslagen. Dan komt er gewoon een Europese code die kwalijke zeden automatisch zal doorlichten en afstraffen.



Lukas De Vos



Het rommelt bij de ambtenaren in ons land. Stakingen bij het spoor, de Post en nu komen ook de militairen op straat tegen de besparings- en herstructureringsplannen van Defensie minister Pieter De Crem. Jan Eyndels is algemeen voorzitter van de vrije vakbond VSOA. Hij schetst de toestand in de overheidsinstellingen. En die is verre van rooskleurig. Maar niet getreurd: de vakbond is bereid op een constructieve manier mee te werken aan verandering en verbetering. Alleen dit kan niet ten koste gaan van de werkgelegenheid en de ambtenaar zelf.

Breed debat over de overheid

"In tal van overheidsinstellingen waren er de voorbije maand opnieuw acties. De militairen kwamen in Brussel op straat om een degelijk sociaal plan te eisen als gevolg van de herstructureringen in het leger. We waren bijzonder onder de indruk van de getuigenissen van militairen en hun familie die getroffen zijn door onzinnige mutaties en de sluiting van kazernes. Verdere acties van het gemeenschappelijk vakbondsfrent tegen minister De Crem zijn niet uitgesloten. Het VSOA is een vrije vakbond die op een verantwoordelijke wijze de belangen van de militairen zal verdedigen en de minister blijven achtervolgen met de vragen waarop er tot op heden geen antwoorden kwamen.

Bij het spoor werden ook acties gevoerd. Stakingen in het spoor zijn geen eenvoudige situatie voor een vakbond. De reiziger heeft recht op een goede dienstverlening, maar elke werknemer moet zijn ongenoegen ook kunnen uiten indien er geen andere middelen meer resten. Het VSOA doet echter niet mee met de ongebreidelde stakers, die alleen maar acties organiseren omdat deze voor zichzelf goed uitkomen. Daarom zal het VSOA het initiatief nemen om alle spoorbonden en de NMBS-directies rond de tafel te zetten en een poging te ondernemen tot het afwenden van mogelijke stakingen in de toekomst. Hopelijk zien de andere bonden de ernst van de situatie in.

Ook de Politie ontsnapt niet aan de besparingsdrang. Vrijstaande vacatures zullen niet meer ingevuld worden. Met als gevolg dat vele diensten onderbeband geraken. Dit is bijzonder veronrustend omdat de Politie voldoende middelen moet hebben om de veiligheid van de bevolking te verzekeren. Veiligheid is een absoluut recht dat door de overheid moet gewaarborgd worden. Wie hier op afdingt, pleegt een aanslag op de samenleving. De verantwoordelijkheid van de politiek is hier verpletterend! Ook bij de Post is de situatie onrustig, deels omwille van de nakende vrijmaking van de postmarkt tegen 2011. De personeelsinkrimping van de voorbije jaren is indrukwekkend. Op het moment van de omvorming tot een autonoom overheidsbedrijf in 1994 had de Post nog meer dan 46.000 personeelsleden. Vandaag zijn er dat nog goed 33.000. In de afgelopen 15 jaar zijn er dus pakweg 13.000 personeelsleden verdwenen.

Het zijn maar enkele voorbeelden die de voorbije weken hebben duidelijk gemaakt dat het overheidsapparaat zwaar onder druk staat. Het wordt tijd dat er een grondig debat komt over de toekomst van de werking van de overheid. Wij zijn niet tegen een discussie over de efficiëntie, maar deze moet wel met eerlijke wapens worden gevoerd. Het verhogen van de efficiëntie moet samengaan met het vrijmaken van de nodige middelen om de dienstverlening te verbeteren en de kwaliteit te vrijwaren. Dit vraagt natuurlijk duidelijke politieke beleidskeuze. En daar zijn we blijkbaar nog lang niet aan toe."

Jan EYNDELS is Algemeen voorzitter het VSOA, het Vrij Syndicaat voor het Openbaar Ambt.



"Het wordt tijd dat er een grondig debat komt over de toekomst van de werking van de overheid."

Koordddansers van de politiek

Als bevoorrechte getuige van het politieke leven heeft Koert Debeuf het allemaal gezien : de tranen en triomfen, de grootste plannen en bescheiden verwezenlijkingen, de kelk die tot de bodem wordt geleegd. De analyse die Debeuf van de hedendaagse politiek maakt, is uniek, eerlijk en robuust.

Zo vermeldt de achterflap van het interessante boek van de woordvoerder en tekstschrijver van Guy Verhofstadt, Koert Debeuf. "Koordddansers van de macht. Pleidooi voor politiek", toont op een toegankelijke manier hoe het er in de politiek echt aan toe gaat. De auteur schetst de hedendaagse politiek als een systeem dat nog niet voldoende is aangepast aan onze intens veranderende wereld. Een van de gevolgen is dat de macht zich in de politiek steeds meer

concentreert rond de regeringskern en de partijtop. Zij beslissen eigenlijk alles, ondersteund door experts. Verkiezingen zijn niet minder belangrijk geworden, maar ze zijn geen ideeënstrijd meer. De consensus is zeer groot en dus neemt ook het belang van communicatie toe. Debeuf plaatst de werking van de politiek ook in perspectief. Zonder echt aan te geven hoe het dan wel moet, komt hij tot de vaststelling dat de huidige werking van de politiek niet meer is aangepast aan de veranderende maatschappij. De rol van het parlement is uitgehold, de partijen hebben geen ideologieën meer, de macht is iets wat zich in het kernkabinet en de partijtop afspeelt, zo stelt de auteur vast. Maar al bij al blijft hij zacht voor de politiek. Alleen premier Yves Leterme krijgt het te verduren omdat hij tijdens de campagne in 2007 de grenzen van het fatsoen heeft overschreden. "Als lid van een staatsdragende partij die weet hoe België noodgedwongen moet worden bestuurd, heeft hij met belofes waarvan



iedereen wist dat ze niet konden worden gehouden, de gunst van de kiezer afgedwongen," zegt Debeuf.

Koert Debeuf, Koordddansers van de macht. Pleidooi voor politiek. Uitg. Meulenhoff/Manteau; 207 blz. 19,95 euro.

Het Emile Flamantcentrum vzw organiseert op zaterdag 16 januari 2010 van 14.00 tot 16.00 uur voor een begeleide rondleiding en causerie in het "Liberaal archief", Kramersplein 23 te 9000 Gent met als titel:

"Levensschets en betekenis van eminente Liberale boegbeelden"

Omer Vanoudenhove door zijn dochter Pascale Vanoudenhove
&

Emile Flamant door Jan De Clercq bestuurder Liberale Mutualiteit
&

Louis Varlez door Dirk Verhofstadt

Napraten met taart en koffie. Wij hopen alvast u op deze activiteit te mogen begroeten,

Mathias De Clercq
Voorzitter Emile Flamantcentrum

Info: www.centrumemileflamant.be

INSCHRIJVING

Inschrijven kan gratis door onderstaand invulvak, vóór 12 januari 2010, ingevuld terug te bezorgen aan via e-mail aan: Jan.declercq@libmutov.be

Verbrande schrijvers

Culturele collaboratie in Vlaanderen 1933-1953

Meer dan zestig jaar na het einde van de tweede wereldoorlog is het debat over 'culturele' collaboratie nog steeds niet afgerond. Hoewel het woord collaboratie eigenlijk niets anders betekent dan samenwerking. Het heeft echter een ongunstige bijbetekenis gekregen, in het bijzonder de samenwerking met de vijand en een door deze bezet gebied. Na lectuur van Verbrande schrijvers: 'Culturele' collaboratie in Vlaanderen 1933-1953 groeit alleszins de overtuiging dat de Vlaamse Beweging en het Vlaams-nationalisme van het interbellum ontzettend veel invloed heeft gehad op Vlaamse intellectuelen en schrijvers die geloofden in de Groot-Nederlandse of Dietse gedachte. Het aandeel van veel Vlaams-nationalisten in de collaboratie tijdens Wereldoorlog-II leidde tot een harde repressie, maar het opzet om de hele Vlaamse Beweging in diskrediet te brengen, mislukte.

Figuren in de marge

Dat leren we althans uit de tien hoofdstukken die de samenstellers van Verbrande schrijvers hebben gekozen voor figuren in de marge van de literatuurgeschiedschrijving die om ideologische of tekstkritische redenen minder aandacht kregen in het verleden. Meteen geen herhaling over de vele polemieken rond Felix Timmermans (die tijdens de oorlog nogal welwillend lezingen ging geven in Duitsland, zich liet fotograferen met naziebonzen in uniform en Duitse prijzen en onderscheidingen in ontvangst nam) of Stijn Streuvels (die gewillig meewerkte in 1943 aan de Duitse filmversie 'Wenn die Sonne Wieder scheint' (De Vlaschaard) van Boleslaw Barlog en die zou gemaakt zijn als propagandastunt om de culturele toenadering tussen Vlaanderen en Nazi-Duitsland te bevorderen; de film kreeg overigens het Prädikat und volkstümlich Wertvoll van het Ministerie van Propaganda). Wie wèl aan bod komt, is Ernest Claes in het hoofdstuk Ernest Claes en de culturele collaboratie ('Heb ik nu werkelijk zulke

grove misdaden bedreven?') van Sjoerd van Faassen, hoofd Collecties bij het Letterkundig Museum in Den Haag. Claes, die van 21 september tot 30 december 1944 in de gevangenis van Sint-Gillis verbleef, verdedigt zich heftig: van Faassen citeert hierbij uitvoerig uit 'Drie maanden cel' en 'Uit de dagboeken van Ernest Claes'.

Afstandelijk in kaart brengen

Lukas De Vos, de samensteller van deze bundel, resumeert in het voorwoord (Voor mijter en heerd. Kiezen in zwarte tijden: Kristus-Koning of collaboratie) waarrond het draait: "Moralistische veroordelingen komen altijd achteraf: deze bundel houdt het op afstandelijk in kaart brengen" (pag. 19).

De bundel is dan ook in eerste instantie een boek over autoritaire commemoraties. Getracht wordt op de vraag 'Waarom hebben Vlaamse schrijvers actief meegewerkt of gesympathiseerd met de bezetter tijdens de tweede wereldoorlog?' een zinvol antwoord te geven. Of op: 'Welke rol speelden kerk en koning in hun engagement?' Verbrande schrijvers onderzoekt de motieven en activiteiten van acht schrijvers die deelnamen aan de 'culturele' collaboratie in Vlaanderen: Van Brunclair tot Bert Peleman (Cultureel onderhandelen in bezettingstijd, geschreven door Marnix Beyen, docent hedendaagse politieke geschiedenis aan de Universiteit Antwerpen), Wies Moens (Met u, of zonder u, altijd voor u, geschreven door Els Van Damme, van het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek van de Universiteit Gent), Ferdinand Vercoekes (Gij zijt het doel, jij zijt de baan, door Eveline Vanfraussen, die Germaanse en Theaterwetenschappen studeerde aan de Universiteit Leuven), Filip de Pillecyn (La trahison des clerics, door Ludo Stynen, die momenteel een biografie schrijft over Jan Frans Willems), André Demedts (De twee versies van 'De eer van ons volk', door Marc Holthof, docent Antwerpse

Hogeschool), Ward Hermans (De paarden verstaan beter Vlaams dan de officieren, door Tony Meesdom, lic. Germaanse),

en Pol le Roy ('Door wie? Op welk gezag?' door Stijn Vanclooster, verbonden aan het Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie van de Kon. Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde). Mij intrigeerde het meest 'Dichteres in de branding', over 'Blanke Gyselen voor vrouw, volk en vaderland' door Liselotte Vandenbussche, verbonden aan de Universiteit van Gent. Niet zozeer omdat zij voor de oorlog bekendheid verwierf met haar sensuele gedichten, maar omdat zij ook tijdens de oorlog volkspolitieke strijdverzen en balladen schreef en nadien over haar vrijheidsberoving. Gyselen werd tijdens de oorlog de vaste vriendin van John Sacré, voormalig journalist en later hoofdredacteur van het 'gestolen' Het Laatste Nieuws en eerste echtgenoot van Annie Hans, één van de drie schrijvende kinderen van de legendarische volksschrijver Abraham Hans. In 1944 vluchtte Gyselen met Sacré naar Duitsland, in 1945 keerde ze terug, bereikte Parijs en werd bij verstek ter dood veroordeeld. Ook Sacré belandde in de gevangenis van Sint-Gillis. Om gezondheidsredenen werd Gyselen in 1949 in voorlopige vrijheid gesteld en speelde door de oorlog alles kwijt: haar man, haar twee kinderen, haar werk, haar huis, haar burgerrechten en de bezittingen van haar ouders. Prikkelende lectuur!

John RIJPENS

Verbrande schrijvers, onder redactie van Lukas De Vos, Y. T'Sjoen en L. Stynen. Uitg. Academia Press. Gent, 2009; 207 blz.; 22 euro.



Sommige N-VA-parlementsleden maken van het Vlaams Parlement een praatbarak ter ere en glorie van hun teerbeminde Vlaamse land. Inhoud van het discours is lang niet altijd de voornaamste bekommernis. Bepaalde collega's orenen aan het spreekgestoelte alsof ze op hun laatste verkiezingsmeeting hun trouwe fans aan het toespreken zijn. Tot mijn spijt moet ik ook vaak vaststellen dat er weinig parlementsleden afkeurend of zelfs maar kritisch reageren op al dat leeg "eigen lof". Omdat al dat eigen lof soms stinkt tot op de achterste rij waar ondergetekende haar eigen legitiem zitje heeft, leek het me toch tijd om de zoveelste Vlaamse leeuw een vraagje voor de voeten te werpen.

Who's Flanders?

De laatste tussenkomst van de plenaire vergadering gewijd aan begrotingsbesprekingen werd gehouden door parlements lid Hendrickx, lid van de N-VA. Het betrof het Vlaams Buitenlands Beleid, van levensbelang voor Vlaanderen, én de wereld. Toeters en bellen voor een heuse Vlaamse diplomatie, als redding van de Vlaamse zakenwereld en nog veel meer. "Efficiëntie en daadkracht, dé kenmerken van het Vlaams Buitenlands Beleid. Bewijs daarvan, nog steeds volgens collega Hendrickx, is de aanpak volgend op de frasen van de directeur van het Vlaams Huis in New York." Euh? U zei?

Climax

Ik zou durven zeggen dat die beschamende episode eerder illustreert dat Vlaanderen het niet altijd beter doet. Maar nu komt de climax van het relaas: de Vlaamse efficiënte diplomatie staat in schril contrast met alle wantoestanden van de federale diplomatie, QUOTE "daar wordt het grofste wanbeheer jarenlang toegelaten om de partijen van de politiek benoemde ambassadeurs niet voor het hoofd te stoten. Daar worden nutteloze ambassades geopend om uitgerangeerde politici een goedbetaalde buitenlandse vakantie te bezorgen. Wie in de gebeurtenissen in New York een argument zag om de Vlaamse diplomatie aan te vallen, moet

de eerlijkheid hebben om te kijken hoe de Vlaamse Regering wantoestanden aanpakt en hoe de federale regering dat doet, of beter gezegd: niet doet." UNQUOTE. Met andere woorden: ga uw vragen over de haag stellen.

Op mijn vraag over welke nutteloze diplomatieke posten hij het zoal had, moest de collega het antwoord schuldig blijven. Wellicht kwam deze vraag te onverwacht om voorbereid te zijn. Ten slotte werd aarzelend verwezen naar "consulaire posten" in Frankrijk. Tot zover de staving van het hierboven vermelde meervoud "Ambas-

sades". Ik heb de collega gewezen op het grote verschil tussen diplomatieke posten, id est Ambassades, en consulaire posten. Niet onbelangrijk, zeker op budgettair niveau. Maar wel volledig onbekend bij Vlaamse parlementsleden.

Ik betreur het dan ook dat er in het halfroond gratuite beschuldigingen en insinuaties geuit worden. Beweren dat er op een ander echelon een pak gesjoemel en postjespakkerij is: het heeft veel weg van ordinaire toogpraat. Zeggen dat de voorbije jaren op federaal niveau meerdere diplomatieke posten geopend

werden, is toogpraat, want die bewering kan niet hard gemaakt worden, integendeel. Over een aantal recente gebeurtenissen binnen de Belgische diplomatie kan men zich vragen stellen, maar niet deze van de opening van Ambassades. De voorbije jaren werden er meerdere diplomatieke posten gesloten. Waar het een voldoende becijferd voordeel voor België en de Belgen in het buitenland oplevert, werden consulaire posten geopend. Maar dit nu even terzijde.

Flagrante leugens

Als volksvertegenwoordiger dient men echter wel rekening te houden met zoiets als de waardigheid van het ambt. Los van overtuiging of ideologie, zouden we wel mogen verwachten van de verkozenen die plaats nemen achter het spreekgestoelte dat ze zich baseren op geverifieerde gegevens en ernaar streven een correcte analyse te maken. Het is onaanvaardbaar dat een parlements lid zich bedient van flagrante leugens om een politiek statement, "Vlaanderen boven", kracht bij te zetten. Wie op die manier zijn ambt als Vlaams volksvertegenwoordiger vervult, doet Vlaanderen echt geen eer aan.



Ann Brussee
Vlaams
Volksvertegenwoordiger

Welke toekomst voor het Belgisch gevangeniswezen

Eind oktober 2009 waren er stakingen in 11 van de 34 Belgische gevangenis- en detentiekampen. Maar liefst 33% van de Belgische gevangenis- en detentiekampen werd bemand door de opgeroepen politiediensten. Tijdens de acties kwam onder meer de vraag om een speciale interventie-eenheid die tussenkomt bij geweldpleging. Minister van Binnenlandse Zaken Turtelboom roept naar aanleiding van aan het licht gekomen bewakingsincidenten op om in gevallen van staking een minimale dienstverlening door cipiers te garanderen.

De recente incidenten in de Belgische gevangenis- en detentiekampen, de daarop volgende stakingen en de rellen in Anderlecht vragen om een nieuwe aanpak. Er is overbevolking in onze gevangenis- en detentiekampen, stijgende diversiteit, de bendevorming neemt almaar toe, middelengebruik opsporen blijft een uitdaging en op de koop toe blijft onze gevangenisinfrastructuur fel verouderd.

Engels voorbeeld

Wanneer we op zoek gaan naar een oplossing op lange termijn, laten we dan nauwgezet bestuderen wat mogelijk is. We pleitten reeds eerder voor een grondige studie van de aanpak, zoals bijvoorbeeld in het Verenigd Koninkrijk. Wanneer we sommige procedures en technieken gaan vergelijken – denk bijvoorbeeld aan uitbestede toezicht bij elektronische enkelband, gevangens-transport of opsporing van drugs en explosieven door private ondernemingen – staat het Belgische gevangeniswezen immers nog in zijn kinderschoenen. Het loont niet om halsstarrig vol te houden dat het huidig systeem werkt. Ook op het vlak van begeleiding binnen de gevangensmuren is dat niet het geval. We denken dan bijvoorbeeld aan de tewerkstelling van gedetineerden die kan worden uitgebreid of de opvolging van drugsverslaafden die kan worden

verbeterd.

Het is de minimale taak van de overheid om de samenleving te beschermen tegen negatieve uitwassen als geweldpleging en criminaliteit. Zij moet krachtadig optreden en voorkomen dat een gevoel van straffeloosheid zich van de burgers, magistraten en zelfs van de daders meester maakt. Justitie moet een professionele en realistische oplossing zoeken voor de problemen die zich vandaag stellen.

De enkelband als autonome straf?

Een breed debat over de toekomst van het Belgische gevangeniswezen ontbreekt. Anticipeert de minister van Justitie voldoende op de evolutie in de aantallen en diversiteit van de gedetineerden? Sommige landen hebben het elektronisch toezicht en de enkelband gebruikt om de (tijdelijke?) overbevolking in de gevangenis te bestrijden. Deze piste is het onderzoeken waard. De enkelband is momenteel geen autonome straf, maar een modaliteit van de vrijheidsstraf. We kunnen de buitenlandse ervaringen gebruiken als leerschool. Het aanpakken van de overbevolking door uitbreiding van de infrastructuur is een goede stap, maar is op zich niet zaligmakend. Ook daar missen we een échte visie op het totaalbeeld van het gevangeniswezen.

Ook vanuit de magistratuur gaan stemmen op om de enkelbandstraf beter te gebruiken. Deze week nog argumenteerde de Procureur des Konings van Gent dat “men vaak lacherig doet over dat elektronisch toezicht, maar men laat hier een immense kans liggen. Als iemand acht maand zijn huis niet mag verlaten, behalve om te gaan werken, gaat daar voldoende afschrikking van uit, weten wij uit ervaring”. De Procureur des Konings wijst verder ook op de duidelijke voordelen van het elektronisch



toezicht. De overheid moet immers cel noch voeding voorzien. Daarom graag eerst een uitbreiding van het systeem van elektronisch toezicht. Een privatisering van bepaalde elementen kan het aantal enkelbanden fors doen toenemen. Daarna dringt er zich ook een modernisering op. Met betrekking tot dat laatste steunen we het idee van de minister om gps-enkelbanden te gebruiken in de toekomst, ook dat zou de fysieke controle van gedetineerden onder elektronisch toezicht immers ten goede komen.

Achterstand

In het recent goedgekeurde wetsontwerp voor de hervorming van assisen komt het tot een nieuwe bevoegdheidsverdeling tussen assisen en de correctionele rechtbank. Daardoor zullen meer strafbare feiten door de correctionele rechtbank en dus sneller kunnen worden behandeld, wat op zich een positieve evolutie is. Bovendien beschikt de correctionele rechtbank voortaan over een breder straffenarsenaal, namelijk straffen tot 20 jaar, i.p.v. zoals nu het geval is straffen tot 10 jaar. Dit geeft de rechter meer mogelijkheden om een gepaste en waar nodig zwaardere straf op te leggen. Uiteraard is dit alles maar zinvol als de straffen ook effectief kunnen worden uitgevoerd...

Herman DE CROO,

Minister van Staat en plaatsvervangend lid Commissie Justitie

Martine Taelman,

Lid Commissie Justitie Senaat

Carina VAN CAUTER,

Lid Commissie Justitie Kamer

Sabine LAHAYE-BATTHEU,

Lid Commissie Justitie Kamer